

4

Ailede Güven Duygusu

Dr. Leyla ERDİM

GİRİŞ

“Güven” güvenlik, emniyet, birine inanma ve bağlanma duygusunun karşılığı olan bir kavramdır. Bir insanın kendisini “duygusal olarak güven içinde hissetmesi” temel bir ihtiyaçtır. Güven içinde olduğunu düşünen bir kişi, “güvenlik içinde olduğu duygusuna” sahiptir. Bireyin kendisine güvenmesinin yanında, kendini güven içinde hissetmesi ve başkalarına güven vermesi, ruh sağlığı açısından oldukça önemlidir (Şahin, 2013).

İnsanın Güven Gereksinimi ve Güven Duygusu

Maslow’un, sağlıklı kişilik gelişimi için belirlediği ihtiyaçlar hiyerarşisi piramidinin tabanında yer alan yeme, içme, barınma gibi fizyolojik ihtiyaçlardan sonra ikinci sırada güvenlik ihtiyaçları gelmektedir. Çünkü insan kendisini dış etkilere karşı korumak, emniyet ve güven içinde yaşamak ister. Modern toplumlarda insanların bu gereksinimleri büyük ölçüde yerine getirilmiştir. Barışçı, düzenli ve tutarlı ilişkilerin olduğu bir toplumda, bireyler kendilerini güven içinde hissederler. Karnı doymuş bir kişi kendisini nasıl aç hissetmezse, emniyeti sağlanmış kişiye kendisini tehlike içinde hissetmez. (Bee & Boyd, 2009).

Güven duygusu; özellikle erken çocukluk döneminden başlayarak insanın benliğini güven atmosferinde hissederken kişiliğini geliştirme, karakterini olgunlaştırma hali olarak tanımlanabilir. Bir başka tanımda iki veya daha fazla kişi arasında kurulan inanmaya dayalı bağ olarak tarif edilebilir (Yazıcıoğlu, 2013; Güneş, 2014). Doğumdan itibaren insan yaşamına hakim olan güven duygusu, insanları birbirine bağlayan ve ilişkilerini geliştiren çok önemli bir unsurdur. Yeni doğan bir bebek annesinin memesini emerken, kendisini saran kollardan anne sıcaklığını alarak güvende olduğu duygusunu hisseder. Çocuk anne ve babasının elini

güvenle tutar, ebeveynler çocuklarını öğretmenlerine güvenle teslim eder, insanlar güvendiği insanlarla birlikte olmak ister, güvendiği insanlar ile hayatını birleştirir, sorunlarını güvendiği insanlarla paylaşır (paylaşır (Güneş, 2014).

Ailede Güven Duygusunun Önemi

Aile; evlilik birliği içinde annebaba, çocuklar, kardeşler ve aralarında akrabalık ilişkisi bulunan insanlardan oluşan en küçük toplumsal kurumdur. Toplum ve toplumu oluşturan bütün kurumları gibi aileyi de ayakta tutan ve yıkılmasını önleyen temel unsur güven duygusudur. Güven duygusu, ilişkilerin sevgi ve hoşgörüye dayandığı, karşılıklı iyi iletişim kurulduğu sağlıklı aile ortamlarında gelişir. Sağlıklı ailelerde bireyler arasında karşılıklı anlayış, güven ve paylaşım vardır. Bireyler duygu, düşünce ve davranışlarını özgür biçimde ortaya koyarlar. Aile üyeleri arasındaki iletişim sevgi, saygı ve güvene dayalıdır (Köknel, 2013).

Evlilik bir iletişim ve etkileşim sistemidir. Aile yaşamının devamlılığını sağlamada bireyler arasındaki iletişim ve etkileşim önemli bir yer tutar. Aile içi iletişim azaldığında bireyler arasındaki etkileşimde zarar görülür. Bu nedenle sağlıklı bir aile yaşamı için güçlü iletişim ve buna bağlı olarak etkili bir etkileşim süreci olmalıdır. Güçlü etkileşim için aile bireyleri arasında kurulması gereken bağlar vardır. Güven duygusu ailede iletişim ve etkileşimin niteliğini belirleyen önemli bir bağdır. Bir ailenin kurulması öncelikle bir kadın ve erkeğin yani tarafların birbirlerine güveni ile başlar. Bu güvenin ardından kurulan evliliğin devamı için yine eşlerin birbirlerine olan güvenlerini sürdürmesi gerekir. Evlilikte önce eşler arasında oluşması gereken güven duygusu ailenin huzuru ve birliğinin sürdürülmesinde çok önemli etkisi vardır. Eşler arasında oluşan güven duygusu zamanla çocukların katılımıyla güçlenerek aile içi ilişkile-

niyle aile birliğinin ve huzurunun sürdürülmesi son derece önemlidir. Güven ve sevgi dolu bir aile ortamında büyüyen çocukların, ileride sevecen ve güven veren ana baba olacakları ve kendi çocuklarına da böyle ortamlar hazırlayacakları unutulmamalıdır.

Çocuk ve aile ile çalışan hemşireleranne ve babalaragüvenli bir çocuğa sahip olabilmeleri için önce kendilerine sonra birbirlerine, ardından da çocuklarına güvenmeleri gerektiğini vurgulamalıdır. Anne ve babalara rehberlik yaparak aralarında güven duygusunun oluşması ve sürdürülmesi için çocuklarının içinde bulunduğu gelişimsel dönemlerin özelliklerini konusunda bilgi verebilirler. Ebeveynlere çocuklarının içinde bulunduğu dönemin gelişimsel özelliklerine göre hangitutum ve davranışları sergileyeceklerikonu-sundarehberlik yapabilirler.

KAYNAKLAR

1. Arıkan D, Çelebioğlu A, Tüfekci FG: *Çocukluk Dönemlerinde Büyüme ve Gelişme*: Conk Z, Başbakkal Z, Yılmaz HB, Bolşık B (editörler). Pediatri Hemşireliği. Ankara, Akademisyen Tıp Kitabevi, 2013, s. 53-99.
2. Ball JW, Bindler RC, Cowen KJ: *Family-Centered Care: Theory and Application*. Child Health Nursing: Partnering with Children and Families, 2nd ed, New Jersey, Pearson Education, 2010, p.31-60.
3. Bee H, Boyd D: *Kişilik Gelişimi: Farklı Görüşler*. Gündüz O (çeviri). Çocuk Gelişim Psikolojisi. 1. Baskı, İstanbul, Kaknüs Yayınları, 2009, s.487-537.
4. Bilge A, Engin E, Keskin G, Akmeşe ZB, Sevilioğlu T: *Büyüyorum: Çocuk Büyütürken Büyüklere Öneriler*. 1. Baskı, İstanbul, İstanbul Tıp Kitabevi, 2014.
5. Bowlby J: *Attachment. Attachment and Loss*. Volume I, 2nd ed, New York, Basic Books, 1982.
6. Çakmaklı K: *Anne-Baba Olmak. Aile İçi İletişim ve Sosyal Sağlık*. Cilt 1, 5. Baskı, İstanbul, Nobel Tıp Kitabevleri, 2009, s.369-401.
7. Çavuşoğlu H: *Yaş Dönemlerine Göre Büyüme ve Gelişme*. Çocuk Sağlığı Hemşireliği. Cilt 1, 11. Baskı, Ankara, Sistem Ofset Basımevi, 2013, s.71-112.
8. Ekşi A(editör): *Çocuğun Ruhsal ve Bilişsel Gelişim Dönemleri. Ben Hasta Değilim: Çocuk Sağlığı ve Hastalıklarının Psikososyal Yönü*, 2. Baskı, İstanbul, Nobel Tıp Kitabevleri, 2011, s.73-81.
9. Ekşi A(editör): *Gençlik Dönemine Özgü Sorunlar. Ben Hasta Değilim: Çocuk Sağlığı ve Hastalıklarının Psikososyal Yönü*, 2. Baskı, İstanbul, Nobel Tıp Kitabevleri, 2011, s.133-136.
10. Ekşi A: *Sağlıklı Çocuk ve Adolesanda Ruhsal Gelişim*. Neyzi O, Ertuğrul T, (editörler). *Pediyatri*. Cilt 2, 4. Baskı, İstanbul, Nobel Tıp Kitabevleri, 2010, s.1755-1760.
11. Güneş A: *Anadolu Pedagojisi'nin Özü: Güven*. Candemir ÖG,(editör). *Kişilik ve Karakter Gelişiminde Çocukluk Sırrı*. 85. Baskı, İstanbul, Nesil Yayın Grubu, 2014, s. 217-287.
12. Köknel Ö: *Kültür ve Gençlik Sorunları*. Catic NT, (editör). *Çocuk ve Ergen Eğitiminde Anne Baba Tutumları*. 4. Baskı, İstanbul, Timaş Yayınları, 2013, s. 43-92.
13. Meissner WW: *Kişilik ve Psikopatoloji Kuramları*. Sadock BJ, Sadock VA,(editörler). Aydın H, Bozkurt A (çeviri editörleri). Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry. 8. Baskı, Ankara, Güneş Kitabevi, 2007, s. 701-778.
14. Potts NL, Mandleco BL: *Growth and Development of Children*. Pediatric Nursing: Caring for Children and Their Families, 3rd ed, Clifton Park, Nelson Education, 2012, p.155-397.
15. Sardoğan ME, Karahan TF: *Kişilik Gelişimi*. Kaya A (editör). *Eğitim Psikolojisi*. 7. Baskı, Ankara, Pegem Akademi, 2012, s. 119-148.

16. Sayar K, Bağlan F: Karabaşoğlu M, (editör). *Koruyucu Psikoloji. Çocuk Eğitiminde Duygusal Rehberlik*. 6. Baskı, İstanbul, Timaş Yayınları, 2014.
17. Söylemez M: *Boşanmaların Önemli Nedenleri*. Eyigün S, Günay R, Ergün Ö, Yıldız H, (editörler). Tüm Yönleriyle Boşanma. Diyarbakır, Dicle Üniversitesi Basımevi, 2013, s.3-9.
18. Şahin H: Kahya F, (editör). *Çocukların Psikolojik İhtiyaçları & Anne- Babaların Beklentileri*. 1. Baskı, İstanbul, Akademik Kitaplar, 2013.
19. Şener Ş, İşeri E: *Aile-Çocuk Etkileşimi: Ekşi A (editör). Ben Hasta Değilim: Çocuk Sağlığı ve Hastalıklarının Psikososyal Yönü*. 2. Baskı, İstanbul, Nobel Tıp Kitapevleri, 2011, s.23-32.
20. Tezel A: Aile İçi İletişim. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 1(11), 2004.
21. Yavuzer H: Ergenlik Dönemi: Feroğlu N (editör). *Doğum Öncesinden Ergenlik Sonuna: Çocuk Psikolojisi*. 33. Baskı, İstanbul, Remzi Kitabevi, 2011, s. 262-327.
22. Yavuzer H: Yaygın Anne Baba Tutumları: Catic NT, (editör). Çocuk ve Ergen Eğitiminde Anne Baba Tutumları. 4. Baskı, İstanbul, Timaş Yayınları, 2013, s. 13-39.
23. Yazıcıoğlu Y: Ailede İletişim ve Etkileşim: Acat B, (editör). *Aile İçi Uyumlu Etkileşim*. Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Web-Ofset, 2013, s.26-46.